

Pijnstilling tijdens de bevalling

Inleiding.

Bevallen doet pijn. De baarmoeder trekt regelmatig samen, weeën, en zo krijg je 'ontsluiting'. Tussen de weeën door is er tijd om te ontspannen. Massage, een warme kruik, een douche, muziek helpen bij de ontspanning tussen de weeën. U kunt verschillende houdingen uitproberen, of een skippybal gebruiken. De verpleegkundige en de verloskundige helpen u met het wegzuchten van de weeën. Wanneer u in een ritme komt, gaat het lichaam zelf hormoonachtige stoffjes aanmaken, endorfinen, die een pijnstillend effect hebben. Het opvangen van de weeën gaat makkelijker wanneer u uitgerust bent. Vermoeidheid, spanning en angst maken het lastiger. Wanneer het opvangen van de weeën niet meer lukt is pijnbestrijding tijdens uw bevalling altijd bespreekbaar. De gynaecoloog of verloskundige overlegt met u en uw partner welke voor- en nadelen de verschillende middelen hebben. In overleg met de gynaecoloog wordt besloten welke vorm van pijnbestrijding u het beste kunt krijgen. In ons ziekenhuis worden de volgende drie vormen van pijnbestrijding gebruikt:

- Epidurale analgesie (epiduraal of ruggenprik).
- Infuuspomp met Remifentanil (Ultiva®).
- Injectie met pethidine.

De conditie van moeder en kind moet, voordat u iets kunt krijgen tegen de pijn, gecontroleerd worden door middel van een Cardiotocogram (CTG).

Epidurale analgesie: ruggenprik

Epidurale analgesie wordt gegeven door de anesthesioloog. Dit kan 24 uur per dag. Allereerst krijgt u een infuus met extra vocht. Bloeddruk en saturatie (zuurstofgehalte in het bloed) worden continu gemeten. U ligt aan de ECG-monitor, en we controleren de hartslag van de baby met het CTG. Na plaatselijke verdoving van de rug wordt een dunne catheter ingebracht, en goed op uw rug vastgeplakt. U moet hiervoor op de rand van het bed zitten met een bolle gebogen rug. Zo stil mogelijk, ook tijdens de weeën. Gedurende de hele bevalling krijgt u medicatie toegediend via het slangetje in de rug met een infuuspomp. Het grote voordeel van epidurale analgesie is, dat het snel, na ongeveer 15-20 minuten, en gedurende de hele bevalling werkt. Borstvoeding mag gewoon gegeven worden.

Epidurale analgesie heeft ook nadelen:

- Soms werkt de verdoving maar aan één kant, of onvoldoende. Soms moet de anesthesioloog dan opnieuw de epiduraal zetten.
- U kunt uw bed niet meer uit.
- U heeft een blaascatheter omdat u niet goed meer kunt voelen wanneer u moet plassen.
- De bevalling kan langer duren. Vooral als u bij volledige ontsluiting nog weinig gevoel heeft, moet u soms 1-4 uren wachten tot u echte persdrang heeft.

- U kunt temperatuursverhoging (koorts) krijgen tijdens de epiduraal. Het is dan lastig om te bepalen of de temperatuursverhoging door de epiduraal komt, of door een infectie. Uw kind wordt hierdoor vaak opgenomen op de kinderafdeling, en uit voorzorg met antibiotica behandeld.
- U kunt na het verwijderen van de epiduraal catheter hoofdpijn krijgen. Deze hoofdpijn is meestal goed te behandelen.

Remifentanil (Ultiva®): pijnbestrijding via een infuus

Remifentanil wordt via een infuus toegediend. U heeft een drukknop aan de infuuspomp, en u kunt uzelf regelmatig een dosis toedienen. De pomp is zo ingesteld, dat een overdosis niet mogelijk is. Remifentanil werkt snel (vaak al binnen een minuut), en is ook snel uitgewerkt.

Remifentanil heeft ook nadelen:

- Remifentanil is een morfineachtig medicijn, en kan op de hartslagfrequentie, de ademhaling en de saturatie (zuurstofgehalte in het bloed) werken. Er is een kleine kans dat u te oppervlakkig gaat ademen.
- Wij zullen u en uw baby daarom goed bewaken. We meten de bloeddruk, de hartslag, de zuurstof saturatie. Zonodig krijgt u zuurstof toegediend, of bepaalde medicijnen. De hartslag van de baby bewaken we met behulp van het CTG.
- Uw kind mag 10 minuten na het stoppen van de Remifentanilpomp borstvoeding krijgen.

Pethidine: injectie

Pethidine wordt toegediend via een injectie in uw bil of bovenbeen. Het werkt na ongeveer een kwartier. U voelt de weeën nog wel, maar de ergste pijn wordt minder. Sommige vrouwen worden wat suf of slapen een tijd. Zelfstandig rondlopen wordt daarom afgeraden. Pethidine werkt twee tot vier uur. De belangrijkste bijwerkingen zijn misselijkheid en sufheid.

Kort vóór de geboorte van de baby kan het middel niet gegeven worden, omdat de baby dan ook suf kan zijn en moeite kan hebben met de ademhaling. De bevalling kan onder begeleiding van uw eigen verloskundige blijven.

Op de website van de NVOG (Nederlandse Vereniging voor Obstetrie en Gynaecologie) www.degynaecoloog.nl kunt u de uitgebreide voorlichtingsbrochure 'Pijnstilling tijdens de bevalling' nalezen.

Tot slot

Wij stellen uw mening vanzelfsprekend zeer op prijs. Heeft u opmerkingen of suggesties over deze informatie of over de behandeling, laat dit ons dan weten via uw gynaecoloog of verloskundige of via info@llz.nl.